

Examenul de bacalaureat 2016
Simulare decembrie 2015
Proba E. c)
Probă scrisă la Istorie

Varianta 5

Filieră teoretică, profil umanist, toate specializările; Filieră vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animatoar, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, - profil ordine și securitate publică (licee ale M.A.I.), specializarea științe sociale; - profil teologic, toate specializările.

- **Minden tétel kötelező. 10 pont hivatalból jár.**
- **A tényleges munkaidő 3 óra.**

I. TÉTEL

30 pont

Olvassátok el figyelmesen a következő forrásokat:

A. „A fanarióta rendszer, a török rendszer dominanciájának politikai kifejeződése, helyettesítette a hagyományos politikai szisztémát a román országokban. (...) Az uralkodónak abszolút autoritása volt, a rendszer egy abszolutisztikus kormányzat volt, melynek 1774-től diplomáciai megbízottai voltak Konstantinápolyban. Joga volt bármilyen adót kiszabni, pénzkezelését csak formálisan ellenőrizte az Államtanács, ő volt a főbíró. (...) A rendszer időszakában 36 uralkodó működött Moldvában és 39 Havasalföldön.

(...) Az uralkodók legfőbb tevékenysége pénzügyi jellegű volt, minél több pénzt összegyűjteni.”

(Prof. dr. Nicolae Bocșan: Manual multifuncțional de Istorie modernă a României)

B. „A görög elem szerepe csak az évszázad második felében kezdett túlsúlyba kerülni, főként 1774 után, a román fanarióták fokozatosan elvesztik befolyásukat Konstantinápolyban (...) elveszítve azután az uralkodói trónt is, ezentúl egészen 1821-ig. (...) Egyes családok eltávolodnak a fanariótizmustól, vagy újra belépnek a hazai pártok soraiba (Racovița, Ghica), vagy a görög nemzeti pártba (Mavrocordatok, Ipsilantik); mások szétválak: például a Callimachi nemzetség egyik ága újra románá válik, egy másik, amely elgörögösödött, hűséges marad a Portához még 1821 után is.”

(Vlad Georgescu: A románok történelme)

A forrásokból kiindulva válaszoljatok a következő követelményekre:

1. Pontosítsátok a mindkét forrásban megjelenő török főváros nevét. **2 pont**
2. Nevezetek meg egy román párti uralkodói családot a B forrás alapján. **2 pont**
3. Említsetek meg az A forrásban megjelenő két történelmi térséget. **6 pont**
4. Írjátok le a vizsgalapra annak a forrásnak megfelelő betűt, amely azt állítja, hogy az uralkodó legfőbb tevékenysége pénzügyi jellegű volt. **3 pont**
5. A B forrás alapján írjátok két olyan információt, melyek között ok-okozati összefüggés van, pontosítva mindkét információ szerepét (*ok*, illetve *okozat*) **7 pont**
6. Mutassatok be két olyan katonai eseményt, amelyben a román térség is bekapcsolódott a XVIII. században. **6 pont**
7. Említsetek meg egy jellemzőjét a hazai bojárság által, a XIX. század elején szerkesztett politikai tervezeteknek. **4 pont**

II. TÉTEL

(30 pont)

Olvassátok el figyelmesen a következő történelmi forrást:

„A Kárpátok és Duna közötti román társadalom fejlődési szintjének megítélésére (...) alapvető fontosságú IV. Béla magyar király 1247. évi Oklevele, amelyben a Szörényi Bánságot a Johannita Lovagrendnek adományozza. (...) Az oklevélből (...) kiderül, hogy a gazdaság fő ágazatai a földművelés, marhatenyésztés és a halászat voltak. A földművelés fejlettségi szintjére utal, hogy az oklevélben említést tesznek a szántásokról és a malmokról. Ezek száma elég nagy kellett legyen és egy eléggé fejlett földművesség kellett létezzen ahhoz, hogy az oklevél külön említést tegyen róla. A kedvező természeti feltételeknek köszönhetően a marha- és juhtenyésztés jelentős helyet foglalt el a korszak gazdasági életében (...).

Megemlítik a román *kenézségeket* és *vajdaságokat*, amelyek, habár függtek a Magyar Királyságtól, mégis bizonyos fokú autonómiát élveztek a magyar közigazgatás keretein belül. (...) Az Oklevélből kiderül, hogy a Kárpátoktól délre lévő politikai alakulatok már sokkal 1247 előtt is léteztek. Ami a Szörényi Bánságban Litovoi vajdaságát és a «Kunok Földjén» (Cumania) (Munténia) Seneslau vajdaságát illeti, megemlítik, hogy ők fogják uralni azokat a helyeket, ahogyan addig is tették. (...) Az 1247-es Oklevél a román államalakulatok fejlett szervezési formáját mutatja be. (...) A néhány püspökség és érsekség megemlítése mellett (...), adatokat találunk katonai csapatokról is, amelyek a román kenézek hadi gépezetét alkották.”

(Șt. Ștefănescu, *Románia középkora*)

A forrásból kiindulva válaszoljatok a következő követelményekre:

1. Nevezzétek meg a forrásban említett magyar királyt. **2 pont**
2. Pontosítsatok a forrás alapján, két jelentős gazdasági ágazatot. **2 pont**
3. Említsetek meg az adott forrásban említett két történelmi térséget. **6 pont**
4. Említsetek meg, a forrás alapján, két információt a román államalakulatokra vonatkozóan. **6 pont**
5. Fogalmazzatok meg, a forrás alapján, egy szempontot az államalakulatok gazdasági fejlődésére vonatkozóan, és támasszátok alá a forrásból kiemelt két információval. **10 pont**
6. Érveljete, egy releváns történelmi esemény által, azon kijelentés mellett, hogy az államalakulatoknak fontos szerepük volt a középkori román államok megalakulásában. *(Pontozzák az érvelés meggyőző erjét, a megfelelő történelmi esemény használatát, valamint az ok-okozati viszonyt és a következtetést kifejező szavak használatát)* **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Írjatok egy hozzávetőlegesen két oldalas esszét a nemzetközi kapcsolatok a középkorban a román térségben címmel, figyelembe véve a következőket:

- említsétek meg két okot, ami miatt a román térség képviselői bekapcsolódnak a XIV. századi katonai konfliktusokba;
- pontosítsatok egy központi intézmény szerepét megemlítve két diplomáciai tevékenységet amelybe bekapcsolódik annak képviselője a XV. századi nemzetközi kapcsolatokba;
- mutassatok be két katonai eseményt a XV. századból;
- fogalmazzatok meg egy szempontot a román térség részvételével kapcsolatosan a nemzetközi kapcsolatokban a középkor végén, és támasszátok alá egy történelmi érveléssel.

Figyelem! Pontozódik a megfelelő történelmi nyelvezet használata, az esszé felépítése, az ok-okozati összefüggés kiemelése, a történelmi érv kidolgozása (megfelelő történelmi tény bemutatása, valamint a következtetést kifejező szavak használata), a történelmi események megfelelő időrendi/logikai sorrendjének, valamint a terjedelmi követelményeknek a betartása.